

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 10.
Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Pató Pálék.

(*) Ha az általánosan ismert magyar közmondás: „lassan járj, tovább érsz“, nem üres frázis, mely csak arról jó, hogy vele port hintsünk embertársaink szemébe, hanem valóban tapasztalatokon kijegy, czedett életfilozófia, akkor nincs a világon egyén, társaság, nincs az emberiségnek osztálya, mely célját hamarabb és biztosabban elérné, mint mi, magyar katolikusok. Mert ami a mi higgadságunkat és megfontoltságunkat illeti, büszkének lehetünk önmagunkra, mert a ködös Anglia legflegmatikusabb szülötte hozzánk képest csak egy nyomorult epigon, aki minden egyébre méltó, csak arra nem, hogy ezt a szép földgolyóbist velünk együtt tapossa.

Tündöklő példákkal lehetne ebbeli kiválóságunkat bizonyítani, de felesleges munka lenne, hisz látjuk mindannyian az utolsó tíz év szeméink előtt lefolyt eseményeiből.

Mikor a liberalizmus kivetette reánk hálóját, s mi e hálóba belekerültünk, éreztük, hogy reptünk kellene, de nem voltak szárnyaink. Nem jöttünk zavarba, rakunk fel magunknak szárnyakat, de hogy jó tartások legyenek — olomból. Verdesztük és verdesünk a levegőt s csak azon csodálkozunk, hogy minden iparkodásunk dacára sem jutunk egy lépéssel sem előbbre.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Az anyóka, aki misére valót hoz.

Irta: Horváth Lipót.

— Hát kérem szívesen, nem tetszik engem ismerni plébános lelkiatyámnak? ...
— Kedves asszonyom, tudja, hogy nemrégiben kerültem ide a faluba, hát nem ismerem még a hiveimet.
— De hát kérem szívesen, nem tetszik emlékezni — kisasszonyi bucsukor — mikor legelőször tetszett gyóntatni, én épen ötödiknek gyóntam plébános lelkiatyámnak.
— Gyóntatáskor nem szokta megtudni a pap ki gyónik, hanem, hogy mit gyónik.
— Hát kérem szívesen, a harangozó nem mondta meg, ki hozta mult vasárnap a Szűz Máriához azt a szép viaszgyertyát?
— Mondta biz az, hogy egy derék özvegy-asszony ajándékozott a Szűz Mária szobra elé egy szép viaszgyertyát, meg is mondtam neki, hogy köszönje meg szépen az Ur Jézus nevében.
— Hát mikor először lépett plébános lelkiatyám az Isten házába minálunk, csak jut eszébe, az egész falu népe között ki csókolt legelőször kezét plébános lelkiatyámnak — mire oly édes

Érdemes lenne e tárggyal bővebben foglalkozni, meghányi-vetni több oldalról, hogy egészen világosan lássunk e tekintetben is, hogy nyomorúságos helyzetünk javítására végre valahára tegyünk valamit; de terünk nem engedi, mert a mindennapi élet és körülmények egész nyomasztó sulyukkal sokkal jobban nehezdednek ránk, sokkal jobban sürgetnek, semhogy tisztán elméleti fejtegetésekre, akár időnk, akár kedvünk lenne.

Első és főbb életszükségletünkről, hogy ugy mondjuk: *létünk egyik alapfeltételéről, a székesfejervári katolikus hásról akarunk szólni.* Olvasóink jó részét megfogja lepni e fontos és erőnköt, tehetőség, még egészen ki nem hamvadt agilitásunk minden nemes buzgalmatigénylő dolog fejtegetése most a pihenés, az üdülés napjai kezdetén.

Megvalljuk, magunk is találtunk volna alkalmasabb időt e fontos thema feszegetésére, azaz aludtunk volna még tovább is nyugodtan a kényelmes biztatással, hogy „ráérünk arra még“; ha a székesfejervári egyházmegyei r. kath. tanító-egyesület mult hó 27-én megtartott közgyűlése fel nem ver bennünket nyugalmas álmunkból, s meg nem mutatja egész sivárságában nyomorúságunkat.

Mi is történt akkor? Az egyesületnek nem lévén saját helyisége, mások vendég-

szeretetésből élvezett lokalitásokban szokta megtartani közgyűléseit. A véletlen ez évben úgy hozta magával, hogy a megyeház tanácskozó termében közgyűlés volt; s így az egyesület a városházán tartotta volna gyűlését, ha ott meg véletlenül épen azon napon utóállítás nincs.

A belvárosi kath. kör termeibe (?) vonult tehát a kath. egyház és haza buzgó munkásainak egybegyűlt serege, hogy ott hallgassa végig nagyérdemű elnökének fenkölt szavait a szűk fojtott levegővel telt harmadfél szobában. Az elnök megnyitó beszéde után jött a boldogító hír, hogy a városházán az utóállítást befejezték, mire a derék testület lelkesedve hurczolkodott át ülés közben a városház nagytermébe a katholicizmus nagyobb dicsőségére.

Komolyan kérdezzük: utalva vagyunk-e e lealázó viselkedésre? Nincs annyi erő, annyi ambíció Fejérmegye katolikusait, hogy e szégyenletes állapotot megszüntesse? Öt évvel ezelőtt, mintegy varázsütésre született meg az öt kath. kör Székesfejervárott s azóta lelkesedéssel, kitartással, s tegyük hozzá — élénk érdeklődéssel kísérve, szép eredménnyel működik a kath. öntudat felkeltése, a kath. összejáratás érzetének ápolása érdekében.

Idő multával tünni kezd a vastag előítéletet, mely a kath. társadalmi élet eme

lett, a mint a gyerekek születése, jelessége, vagy vásottsága, egyesek elhalálása, mások házassága jött sorra, — míg végre soká, nagyon soká, a legkisebb unokájának fogzása és egyéb egészségi változásaival teljesen kimerítve látezott a család minden ága-bogának lehámozása.

Csak látszott, — mert csak most következt tulajdonképpen ő maga.

Következett elmondása annak, hány budaiki bucsun vett részt. Most már öregszik, — de azért legalább egy évben egyszer elmegy, kisasszonykor. Aztán hányszor mondja el naponként az olvasót, hány szebbnél-szebb olvasója van s mindegyiket hol, kitől, minő körülmények között vette.

— Ezt ni (egy rettentő nagyszemű olvasót nyom a markomba) egy öreg remete hozta egyenesen Jeruzsálemből, ugy vettem meg tőle három huszasért. Ezt meg — ugy tessék megnézni — hogy egyenesen Rómából hozta nekem a boldogult plébános lelkiatyám, mikor ott járt a pápa Ő Szentége jubileumán. Ő igen, az áldott, drága, jószágos, boldogult plébános lelkiatyám! ...

És csak ugy hullottak bőséges könnyei, csak ugy csuklott a zokogástól.

Hányszor hitta őt be a boldogult jó öreg

Rendkívüli olcsó árakért szeresheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** divat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteket és mosó kelméket, általánosan elismert jó hírű gyárosok készítette vásznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyeget, csipke és szövetfüggönyöket, stb. effélé cikkeket „Delént gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként“ kapható **Steininger Sándor Székesfejervár, Nádor-utca 2. szám** tejes-köz sarkán levő üzletében.

gócspontjai, a barátságos együttlét e minden becsületes ember számára nyitott kedélyes otthonaiban mindmegannyi államfelforgató „büntanyát” látott. Ha figyelmes körültekintéstünk és tapasztalatunk nem csal, kevésbé független állásu kath. emberek rovására sem íródik többé bűn gyanánt a „jog törvény és igazság” érájában, ha tagjai lesznek e köröknek, hol egyedül a szép, a nemes és hasznos nyar barátságos hajlékot.

Ennek tudható be, hogy a szépen virágzó ifju intézmény barátai, tagjai egyre szaporodnak, s elérkezett az idő, midőn vagy előírjuk a kör tagjainak, mely napokon jelenhetnek meg váltakozva a kör helyiségeiben, vagy meg kell kétszerezniük, háromszorozniuk a helyiségért fizetendő összeget. Két éve megindult a mozgalom a házépítés érdekében s azóta alszik az ügy, épen mint a Patóknál.

Az egész város legelőkelőbb körei részéről a legnagyobb érdeklődéssel kísért és látogatott felolvasások idegen helyiségekben, a főgymnasium dísztermében tartatnak. Hát hiszen egyenlőre helyes ez így, a kör nagy hála rá van lekötelve az intézet nagydíjára igazgatójának figyelmes vendég szeretetéről, de ennek igénybe vétele csak ideiglenes lehet, ezt diktálja az önérték és az illendőség.

Nem akarunk indoklásokat lenni azáltal, hogy a házépítő bizottság rendelkezésére álló „nervus rerumot” itt szellőztessük; csak azt mondjuk: *egy kis jó akarat, egy kis lelkesedés az ügy iránt, kevesebb fontolgatás és több vállalkozó szellem — és az egyházmegyének harmadfélszáz ezer katolikusa székhelyén fényes oltóhont nyer, s nem ismétlődnek a múlt keddi jelenetek Szent István városában.*

Még egy körülmény indított bennünket e sorok mostani megírására. Ugy tudjuk az ország, megyés Püspökünk védnök-

sége alatt álló, kath. legényegyletei jövő hó végén városunkban tartják országos nagygyűléseiket. Vendégeink egész nudításában fogják látni a szent királyok sirjai felett járó katolikusok nagy nyomorúságát.

Tudjuk, hogy akkorra nem építhetünk palotát, de annyit megtehetünk, hogy körünkben időző vendégeinket végigvezetve városunk utcáin, megállhassunk egy helyen, melyre mutatóval elmondhatjuk: *„Itt épül fel Szent István koronázásának s a magyar katolicizmusnak 900 éves jubileumára a mi hajlékunk.”*

— **Hódít a néppárt.** Pestmegyéből az idén már a harmadik néppárti gyűlés meghívóját vettük. A fényesen sikerült solymári és soroksári gyűlések hatása alatt legújabbban Vörösvár polgársága kért gyűlést, mely holnap vasárnap délután fog megtartani a község főterén, a következő tárgysorozattal: 1. *Elnöki megnyitó.* Tartja: *Zichy János* gr. országgy. képviselő. 2. *A néppárt feladata.* Tartja: *Meszlény Pál*, országgy. képviselő. 3. *A keresztény társadalomról.* Tartja *ugorvány dr. Robitzky Ferencz* pápai kamarás. 4. *A keresztény sajtóról.* Tartja: *Bónitz Ferencz*, lapszerkesztő. 5. *Elnöki zárszó.*

Az érettségiről.

Nem nevelünk szakembereket, hanem általános műveltségű és tudományu embereket, pedig nem az utóbbiak lendítettek, lendítenek művelődésen — tudományon. Tizenkét esztendeig, közösen tanul az ügyvéd, az orvos, a mérnök, a pap, a tanár és csak négy évet szentel mindegyik a saját hivatásának, életpályájának. Ilyen a tanítási, ilyen a vizsgálati rendszerünk. Az érettségin is a tanulóknak minden tantárgyból legalább eleget kell tudnia; a számtani középarányost vesszük a sok és a kevés között, holott jobb volna, ha az életbe kilépő ifju egy tantárgyból sokat, a

többiből pedig akármi keveset tudna. Az ily tanulókból válnak derék hivatalnokok.

Altalános képzettséget állapít meg az érettségi, aminek volna értelme akkor, ha a tanulás ezzel befejezést nyerne és ha az érettségi bizonyítvány csak belépti jegyül szolgálna a felsőbb társadalmi körökbe; de amennyiben tényleg a továbbképzésnek, a felsőbb oktatásnak alapja az érettségi bizonyítvány, annyiban hibásan fogjuk fel az érettségi vizsgát. Az érettségi bizonyítvány valójában utlevél az ország főhivatalába. Az érettek kisebb-nagyobb hatáskörrel bíró vezérek, uraik lesznek polgártársaiknak. Az egyéni természet, hajlam, képesség az egyiket az egyik, a másikat a másik pályára teszi alkalmassá. Ezt a rátermettséget az érettségi bizonyítványra rá kellene vezetni. Az egyik életpálya nem anyira éles észt, mit inkább pontosságot, szorgalmat, lelkiismeretességet kíván; erre a pályára esetleg nem való a jelesen érett ifju sem; ő a vele született nyíltszűzességgel, könnyű fölfogással jeles osztályzatra tehet szert minden megérőltetés nélkül, talán lustasága, hanyagsága mellett is. Gyenge tanuló e pályán előnyben van a jeles fölött, ha több benne a türelem, kitartás, kevesebb benne a kényelemszeretet. Más pályán csak tudománnyal lehet helyt állani, éles észszel boldogulni: e pályán mit keres az oly ifju, aki egy tantárgyból sem tudott a közép-szerűségben felülemelkedni? A harmadik pályán a megjelenés, modor, ügyesség a keresett tulajdonságok, oly tulajdonságok, melyeknek a középiskolai tananyaghoz semmi közük.

Akinek pedig mi a kezébe nyomjuk az érettségi bizonyítványt, azt képesnek, alkalmassnak jelentjük ki minden pályára — kivétel nélkül; hivatottnak oly pályára is, melyre ha lép az ifju, romlására lesz embertársainak és boldogtalanná, szeren-

Nagyott nézett rám s nem épen barátságosan.

Menjünk tovább.

— Hát a másik kiért legyen?

— Hát kérem szivesen, a múlt héten hogy a vásárra vittem a malacjaimat, — mindig mondom, hogy Krisztus tagadás pénteken vásártartani, — De hát az emberek garasért is, nemcsak mint hajdanta Judás, 30 ezüst pénzért, eladják a Krisztust (értekezés a világ erkölcsi sülyedéséről az új időben, régen nem így volt ám, stb.); a mint Fazekas Pálné komaszsonnyal rendesen ballagunk az uton, hát egyszerre kérem szivesen, egy nagy fekete kandur szaladt keresztül az uton, rám meresztve a két szemét, mintha egyenesen a pokolból nézne rám az eleven Luczifer. Abban az állapotban, ha nem is az eleven ördög, de az már bizonyos, hogy a Pocsék Sára volt, tetszik tudni az a faluvegi boszorkány, a ki már kétszer megrontotta a tehenem tejét s azóta, ha koldulni jön hozzám, soha sem adok neki. — Isten bocsássa — inkább a Kósza Jutkának, annak a boldogtalan félkegyelműnek adok duplán. — Olyan igaz, mint hogy itt vagyok, hogy abban a fekete kandurban a Pocsék Sára két szemé vert meg. Fáj is azóta a derekam minden reggeli öt órában; pontosan abban a perczben, mikor az a csunya fekete állat rám meresztette a szemét.

— Hát édes asszonyoném, majd a testi egészségéért írjuk be ezt a másik misét.

— Igen, igen, szemverés ellen, mert csak ettől fáj mindennap a derekam.

— Nincs szemverés, édes lelkem, attól sohase fájul meg senkinek se a feje, se a de-

szobájába és órahosszat elbeszélgettek együtt; adott neki gyomorerosító csüppeket.

De hát végre nem akartam egész délelőtötmet a látogatásnak szánni, illendően áldván a jó öreg plebánost, megpróbáltam megakasztani az öreg anyóknak még mindig ijesztő mértékben kísértő áldás tengeráradatját.

— Hát most én hozzámmi jó hozta édes asszonyoném?

— És ugy látszik sikerült.

Három misére valót hoztam, kérem szivesen, plebános lelkiaityámmak.

Hála Istennek! Ezeket most beírom, megmondom mikor lesznek, tovább csak nincs?

Keservesen csalódtam.

— Hát ugy történt az kérem szivesen, hogy a multkor, épen harmadszori libatépés után, — mert tudja plebános lelkiaityám, én a a legszebb libákat nevelem a faluban . . . (következett a libák életrajza, a szomszédasszony kaján cselszövényei, mikkel a libák számát apasztani az Istenről nem fél.) Hát hogy össze ne gyűljön a sok toll, mert hát gyengék a szemeim már s lassan megy a füstás, mondok, megkezdem lassan a fosztást, ámbátor hogy most nincs itt az ideje, a szent advent bójtje. Nem volt senki a szobában csak éppen a Julius, — tetszik tudni, a második unokám, — de azt nem ereszttem a tollba, mert még kicsi, oszt' fosztás közt ott hagyja a tokiyászát; — Hát csak ott szunyókált a lábamnál, a mint a Bodri-val játszóval elaludt; — Hát a mint ugy magamba fosztogatók, s a petroleumos lámpa pisálkolt sötéten, mert elfelejtettem előtte való nap hozni a zsidótól, én is bizony el-elbólintgattam, — hát a mint egy kicsit hosszabbban találok elbóbiskolni — Jézus segits! — Kit

látok magam előtt, mint a lelkem uramat! Eleven olyan volt, mint mikor kiterítettük akkoriban az első házban, még a szemei is azonmód nyitva, a mint nyitva hagyta a részeges Panni, kit utolsó éjszaka virrasztani tettem melléje, hogy véletlenül el ne aludjon örökre nélkülöm a lelkem. Igen, Ugy látom, a minthogy most a plebános lelkiaityám látom. Félni, igaz, hogy féltm tőle egy kicsit, mert hát tetszik tudni, kegyetlen nagy természetű ember volt életében, — ámbár hogy nagy szt. templomos, — s életében is tartottam tőle egy kicsit, a lelkemtől; — de hát azért meg nem ijedtem. Hát kérem szivesen, nem nem szól egy szót sem, csak lassan kezdte huzogálni a tollat a kezem alatt, csak egyre huzogálta. . . Ó kérem szivesen plebános lelkiaityám, én tudom, miért huzogálta; mindjárt tudtam, a hogy felébredtem. Azaz hogy mit beszélek! — Hisz tulajdon szememmel láttam, amint hogy most a plebános lelkiaityám látom, nem is aludtam én, ha egy kicsit bóbiskoltam is. Hát azért hoztam kérem az első misére valót. Tessék az elsőt az ő lelki nyugalmáért elmondani; mert tudom én azért huzta kezem alól a tollat a lelkem, mert most ott lenn nincs neki nyugodalma.

Beírtam az első misét Kerekes András uram lelki nyugalmáért. Hiszen akárhogy is, szép dolog halottainkról megemlékezni. Hanem azért mégis megmondtam neki, hogy ne adjon az álmokra sokat (hogy semmit, annak még nem érkezett el az ideje); saját szive sugallatából, elhunyt férje iránti kegyeletből, lelke üdvösségére csak mondasson ezután is szent misét.

De vigyázzon, ne vacsorázzon este sokat, öregek hamar megárt, megterheli a gyomrát a vacsora, attól vannak a nyugtalan álmok.

csétlenné teszi önmagát, — amit a tanárok előre meg tudtak volna jövedőlni. Falb jöstudomány nélkül is; csak hogy a mai rendszer mellett nekik az életpálya választásánál semmi befolyásuk nincsen. Ne tesék közbevágni, hogy hiszen addig, míg az ifju a tanár keze alatt van, ez adhat neki oly irányt, mely hatásában fönmarad még az érettségi után is. A tapasztalat nem amellett szól-e, hogy a legtöbb esetben a szülő választ pályát a gyermekének — gyermeke nélkül, — hogy a szülő a saját akaratát szuggerálja szive magzatának? A veszedelem abban rejlik, hogy ezt éppen az a szülő teszi, aki nem bír érzékkel az illető életpálya követelményei, hanem annál inkább az azzal kapcsolatos tekintélyt, jövedelem iránt. Pedig nem volna-e hivatottabb a tanár annak a megítélésére, hogy milyen pályára való az érett ifju, — a tanár, aki ötször oly hosszú ideig és elfogulatlanabban tanulmányozza a gyermek természetét, mint a szülő.

Amint bizonyos előtanulmányokhoz köti az állam a hivatalokat, az állásokat, éppen úgy arra való természetet is kívánhatna a hivatalnokoktól. Így tesz az egyház, mely nem a hitanból nyert osztályzatot veszi zsinórmértékül arra nézve, hogy a folyamodót fölvegye-e papjai sorába. De ha az állam a tanári kar ebbeli véleményének nem is adna kötelező erőt, mégis volna neki játékos hatása; az okos szülő magáévá tenné, a kevésbé okosra is befojtást gyakorolna s a tanári kar meg az ifju egybehangzó akarata megörözné a szülő szándékát.

Dr. Patássy.

„Leben und leben lassen.“

Az emberiség története minden korszakának megvan a maga jellemző mottója, mely mint parányi tükör hűen visszaadja ama kor

reka, hanem bizonyosan megnyomta valami a derekát, attól fáj.

(Nyánusan, nem minden bosszuság nélkül nézett rám, rázogatta a fejét, mintha azt mondaná: Tán bizony nem is hiszi a szemverést, hogy az egészségemre akarja beírni a szent misét?)

Tudtam, hogy egyelőre hiába disputálok, majd lassan, módjával kiirtjuk ezt a kinövést is.

— Hát a harmadik mise kiért legyen? kérdém most már türelmetlenül.

Szinte kedvetlenül s meglehetősen száraz rövidséggel, (no a mennyiben ez már töle telt) elmondta, hogy a múlt héten a tehén megrugta a (milyen szép!) üszörborját. A javasasszony már harmadszor volt ráolvasni, mindent kipróbált már, de a borju, a drága, csak egyre szynlódik s nem akar szopni; pedig szörnyen szerette volna fölnevelni a Julis részére, ha férjhez megy majd. Nem is hiszi, hogy a rugástól van baja, hanem ez is valami ördögi praktika, vagy ha ez nem, legalább a szomszédasszony átkának a következménye, ki a multkoriban, mikor a libán összeveztek azt kiabálta át a kerítésen, hogy sohase neveljem fel a legdrágább jószágomat. Egyszóval a harmadik szentmisét a szent Vendelinus tiszteletére mondjam el, hogy gyógyítsa meg hát az, — ha már semmiféle tudomány és művészet nem segít, — a beteg borjut.

En elmondtam, hogy jól van, hát kisen tisztelni kell a szent Vendelint. Ő a mezőgazdák védő szentje és a házi állatok is az ő hatalma alatt állanak. El is mondom szent Vendel tiszteletére a szent misét. De azért mégis jó lesz ám a lódoztort elhívni a beteg

nemzedékének gondolkodását, lelki világát. Korunk jelszava: *leben und leben lassen*. A bucsuzó XIX-ik század második felének irányeszméje, az elkereszténytelenedés, az istentelenség korszakának megújító vezényszava. Kétértelmű és határozatlan kifejezés, orákulumszerű tétel, melyet kiki szája ize szerint magyarázhat. A „lassen“ kifejezi ugyan a műveltető alakot is, de egyuttal a puffeszkedő gögnek netovábbját. Érthetem ugyanis: „élni és éltetni“, — és „élni és élni hagyni vagy engedni“ t. i. felebarátunkat.

Olyan vezérével ez, hogy minden időben megvolt, csak hogy különféle ágyakból az emberiség történetének folyamán többször újra meg újra született. A szeretet megzatja, mely azonban sokféle nevelésen ment keresztül, s ezek szerint időszakonként módosult. A terem-töntől belénk ojtott kirihathatlan természeti tulajdonság, mely megnyilvánulásaiban majd diadalmat nyert mint erény, majd meg utálatos sorzalakban mint bűn jelentkezik.

A XVIII-ik század borzalmas zavarodásai között létre jött egy korcszülött eszme mely még a mai nap is az értelmetlen tömeg bálványá, s ennek szarvaiból pattant ki, mint Jupiter fejből egy sereg apró istenke, korunk vezér eszméje. Ez a maga is korcszülött apa a forradalom, a felforgatás jelszava: egalité, liberté, fraterité. Mind a három merő abszurdum, együtt véve pláne az, éppúgy mint külön-külön. mert úr és szolga, parancsoló és engedelmeskedő, fellebb való és alárendelt, minden időben volt és lesz, ezt a teremtménynek a Teremtőtől függő örök viszonya hozza magával. Az egyének között, sőt egész társadalmi kasztokban lehet változás; felülkerekedhetik az, aki még előbb a porban fetrengett; urrá lehet a szolga; parancsolhat ma az, aki tegnap még az engedelmességnél egyebet nem ismert: de teljes egyenlőség — egalité, liberté, fraterité, — soha! Ez a forradalom pizkos ágyából született utopia. Csalétek azok által elszórva, kik a felszínen usznak, hogy az őket hordozó tömeget megszedítsék, s velök — mint orvhalász

borjuhoz. Érti ám az a mesterségét és bizony meglehet, hogy lábra állítja a beteg borjut, a Julis jövedelmé hozományát.

Most már felállt, a szája idegesen reszketett s szájszélei rángatózásából láttam, hogy lelke mélyéből fel vannak háborodva; — szólni akar, de láttam, hogy nem mer; — hiszen akkor nem jöhetne minden vasárnap a paróchiára, nem hozhatna misére valót elkellene vinni a szomszéd paróchiára az pedig messze van. Csak mormogott valamit arról, hogy mily nagy szent doktora a marháknak szent Vendelinus és hogy az ő baján még mindig segít.

No most előadta mind a három miséjét, most bizonyosan bucsuzik.

Egy darabig úgy is tett, összeszedte olvasóját, zsebkendőjét, szentelt vizes-üvegjét, miket beléptekor maga elé rakott ölébe — minden vasárnap friss szentelt vizet visz a templomból — s indulni készült.

De mintha valami nagyon fontos jutott volna még az eszébe. Hirtelen elővette a zsebkendőjét és még 50 krt hámozott ki belől.

Utolsó kisérlet. No ha ez sem hat, akkor ez nagyon rossz pap, vagy — Uram bocsá! — talán nem is pap.

— Még egy misét fizetek!

— Hát az kiért legyen?

— A mult szombaton — kezdte jünnepélyesen — lefekszem az ágyba. eloltam a lámpást, — igen, bizonyosan tudom eloltottam, elmondom a fél olvasót, hát egyszerre — Jézus ne hagyj el! — fénys világosság lesz a szobamban, oly fényes, hogy világos nappal se különb — és a szegletben éppen a lábamnál kit látok? — hát a boldogságos Szűz Máriát a kisdéd Jézussal a karján. De mindakettő sirt,

az elbódított halakkal — annál könnyebben elbánhassanak. Avagy ki bizonyítja be, hogy az a vízcepp, mely most a tenger felszínén úszó büszke hajót segíti emelni, előbb nem a meder fenekén heverő nyálkás kagylókat hőmpolygette.

Ez a divatos és már-már általánosan közhasználatba vett társadalmi életmóttó elferdítése kifizamatása amaz örökigazságu tételnek: *élni egymásért, egymás által*, „*Leben und leben lassen*“ helyett „*leben um leben lassen*.“

Nem egyetlen eset az emberiség történetében, hogy ezen telten irány tévutakra tereltetett, sőt a kereszténység előtti időkben lidérfényként bolyongott, mint csak a tökéletesebbek által sejtett, de valójában fel nem ismert igazság. Felső világosságnak, egy Isten Fianak kellett közené jönni, hogy a labirintból ki-vezessen bennünket. Krisztus szenvedése, a vértanuk legiónyi hadának kiontott vére ezen örökigazságu feladatnak is fényes bizonyossága. Több mint három század kellett hozzá, hogy az emberiségnek egy kicsiny töredéke felismerje ezen isteni elvet, mely megalapítja a lehető földi boldogságot azért, hogy a másikat, az örökösét, ez uton nyugodtan munká hassuk. Azután sok század tellett el hullámlzásban, melyeknek tajtékjai a sziklára épített várat folyton nyaldosták, néha döngötték is, de ártani nem tudtak. A XVIII-ik század aztán látva, hogy a nyílt ellenség támadása mitsem árt az épületnek, patkányokat, vakondokat és kukacokat hozott ellene, hogy aláássák a sziklavárt. Ezek aztán a fölséges és szent tant meghamisították és így jött létre korunk nyaktekert jelszava: *leben und leben lassen!*

De nézzük, miként értelmezi korunk ezen elferdített igazságot a valódival szemben.

A keresztény erkölcstan azt mondja: szeressed a te Uradat Istenedet mindenekfölött, és szeressed felebarátodat úgy mint magadat. Ezek szerint élni annyit tesz, mint ezen kinyilatkoztatott igazságok határai között testünk fentartásáról gondoskodni, annélkül azonban hogy a

oly keservesen zokogott, hogy a szivem majd szét hasadt, és úgy elkezdtem zokogni én is, hogy a párnám még reggel is vizesek voltak. Egy darabig csak néztem a sirását és sirtam magam is. Egyszerre aztán fejemre jöttek és a kis Jézuska fölem hajolt és a két kis kezével elkezdte nyomkodni a szivemet és nyomta, de oly erősen, mintha egy kösziklét hengerített volna rá, úgy hogy kifogyott a lélekzetem és felsikoltattam: Jézus Mária! — mire egyszerre sötét lett újra és nem láttam semmit. Pedig ébren voltam, olyan ébren, mint a milyen ébren most itt lát plébános lelkiatyám maga előtt. Azért hoztam hát egy misét a Szűz Mária tiszteletére. De arra kérem szívesen, szombaton mondja el és majd akkor a mise után eljövök, mert bizonyosan megjelent a mise alatt a plébános lelkiatyámnak a Szűz Mária, hogy mit akart tőlem akkor éjszaka s majd megmondja nekem.

— Édes lelkem — mondam — hát a misét el fogom mondani, mert a szent Szűzet tisztelni mindig nagyon érdemes dolog; de látja édes lelkem, maga nem is sejtí, milyen bűnös kevélység azt hinni az embernek, hogy a szent Szűz ok nélkül, a kedvéért az Ur Jézussal ölében az égből a földre száll! — Ezt a kevély gondolatot verje ki a fejéből. Ne vacsoráljon sokat, akkor nem fog soha nyomást érezni a szívében.

De már erre föl pattant ülőhelyéből, nagyon de nagyon furcsán nézett rám; kezét se csókolta, mint mikor bejött. Egy rövid „Dicsértessék“-kel elsieltett.

No ebben a percben a plébániám egy csomó misére valóval csökkent, — az már bizonyos.

mi bőségünk felebarátunk szűkölködését vonná maga után; és emellett nem szabad elfeledkeznünk lelkünkéről sem.

Ezzel állítja szembe materiális korunk, hogy: *leben und leben lassen*; vagyis élvezni mindazt, amit az élet nyújt akár a csönörlésig, bármi uton módon juturk is hozzá, de mégis a piszkos morzsáldot se tiporjuk el, hagyjuk felkapkodni azoknak, akik még éhesek; és lelkünkéről, isteni származásunk ezen bizonyosságáról, mely a többi teremtmény fölé helyez és Istenhez emel bennünket, — — — eh, hisz' ez nincs! hát hol van? Mit törődjünk vele, ha nem is látjuk!

És nem ezen kifocuzamodott igazságot látjuk-e vörösfonálként végighúzódni korunk társadalmának életén az éhenkórász lazzarónitól, ki az utca porában a bűzös szesztől ittasan hever, a társadalom valamennyi rétegén keresztül fel a gondtalanságát illatos pezsgőbe fullasztó nagyurig. *Leben und leben lassen!* Élvezni mindent, ami élvezetet nyújt; nem törődni senkivel és semmivel! gondoljon kiki önmagával s iparkodjék megközelíteni, sőt ha teheti, lerántani azt, a ki fölötté az élvezetek árjában uszkal. A „*hogyan*“ nem jön tekintetbe. Csalás, becstelenség, ármánykodás, ha kell mérég vagy gyilkos: mindegy, csak czelőhöz vezessen. A czel szentesíti az eszközt. A fő dolog, hogy ki ne tudójék. De még ez sem mindig baj, mert az előrelátó, rafinált ész azok számára gondoskodott asylumokról, a hol a hasonszörűek között elkeveredhetnek, sőt itthon felsült talentumokat értékesítvén, tovább folytathatják élvhajászataikat.

Minden bomlás, erjedés rendszeren utálatosságokat vet felszínre, melyek rövidebb-hosszabb idő alatt tisztulnak és annak helyet egy újabb, szebb, s talán tökéletesebb képződménynek. A társadalom is alá van vetve e processusnak, s mikor ilyen förtelmek kerülnek felszínre, ez az egésznek zavarodottságára mutat, ami pedig bomlásra, erjedésre enged következtetni.

Ha figyelemmel nézzük az emberiség történelmét, minden társadalmi bomlásnak okát a vallástól való elfordulásban találjuk. Hogy többet ne említsek, míg a rómaiak és görögök tiszteletben tartották bárcsak őrfaragta isteneiket, világrengető hatalmasságok voltak; amint azonban a pogány oltárok áldozatainak tíze táplálatalanul hamvadni kezdett, beállt az elkerülhetlen bomlás és pusztulás. Míg Európa népei a pogányság bomlásából kijegedett kereszténység föléseges tanait nemcsak vallották, hanem életüket aszerint irányítva meg is tartották, a civilizáció, a művelődés és hatalom igen magas fokára emelkedtek; midőn azonban a XVIII-ik század iszonyatosságai már az Istent is lelőkték magaslatáról, sőt midőn korunk a XIX-ik század az atheizmust nemcsak proklamálta, hanem törvénybe is iktatta, megkezdődtek a bomlás procedurái és vetik felszínre a „*leben und leben lassen*“ féle nyakatekert elméleteket.

Hol, mikor és mi lesz a vég, ki tudhatná azt! Lesz-e megállapodás, visszatérés? Talán! De a „*leben und leben lassen*“ mai értelmezése utján soha. E között, és ennek valódi keresztény értelme között valóságos kínai fal emeltek egy század óta. E fal elég magas ugyan és kellő vastagságu is, de — nem megdönthetetlen, lerombolhatatlan; sőt ha sikerül utját állni a további erósitésnek, magától is megőrli majd az idő vasfoga.

H. F. D.

UJDONSÁGOK.

— **T. Olvasóinkhoz.** *A második félév kezdetével azon bizalomteljes kérés-sel fordulunk m. tisztelt Olvasóinkhoz, hogy, akik előfizetésükkel még hátralelőben vannak azt sziveskedjenek minél előbb beküldeni, azok pedig, kiknek előfizetésük lejárt sziveskedjenek azt megújítani, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.*

— **Kitüntetés.** Riffer Nándort, a székesfejérvári püspöki uradalom teési nyugalmazott főerdészét a kopár hegytetők beszántása körül szerzett érdemei elismeréséül Ó felsége az arany keresztel tüntette ki.

— **Szt. László ünnepély.** A tóvárosi fiók kath. kör szépen sikerült ünnepélyt rendezett június 29-én védő szentjének, szt. Lászlónak tiszteletére. A kör tagjai reggel 7 órakor szt. misét hallgattak, melyet Komáromy Károly apátkanonok mondott a főtemplomban szent László oltáránál. Délután 4 órakor pedig Auerbach Gábor tanító szépen kidolgozott felolvasás keretében méltatta a szt király hervadhatlan érdemeit, melyeket a haza és a kath. vallás felvirágoztatása által szerzett magának. A felolvasás előtt és után Chay Antal alelnök tartott buzdító beszédet, a melyekben az apostol lelkületű szt. király buzgó követésére serkentette az egybegyűlteket egy a kath. hit, valamint a haza iránti kötelességeik teljesítésében.

— **A főgymnasium záróünnepelye.** Június hó 29-én délelőtt folyt le a székesfejérvári főgymnasium záróünnepelye, melyet ünnepélyes Te Deum előzött meg a rend templomában. Az istenitisztelet után az ifjuság a tanárokkal az intézet dísztermébe vonult, hol szépszámu előkelő közönség hallgatta végig az izlésesen összeállított következő programot: *Magyar király-himnusz.* (Zemay) Előadta a főgymnasiumi énekar. — *Hunyadi László.* (Doppler) Zongorára és hegedűre előadták: Kolb Ferencz VII. s Görgey József V. o. t. — *Ima.* (György Vilmos) Szavalta: Csurgai István II. o. t. — *A pusztai viszontlatásánál.* (Székely I.) Előadta: Dabovszky Elemér V. o. t. — *Kurucz dalok.* (Káldy.) Előadta: a főgymnasiumi énekar. — *A jutalmak kiosztása.* — *Gaudeamus igitur,* régi diák-ének. (Kessler.) Előadta a főgymnasiumi énekar. — A gyönyörűen előadott zeneszámokat és énekeket a közönség igazi élvezettel hallgatta. Különösen tetszettek a Káldy Kurucz-nótái, melyet, valamint a többi számokat is erősen megtapsoltak. *Szenczy Győző* igazgató költői szárnyalású záróbeszéde után a Szózat elénekkelésével fejeződött be a szép ünnepély.

— **Kápolna megáldás.** Vadkerty József esp. plebános, csőtörtökön, Péter és Pál napján áldotta meg a tetemesen megnagyobbított pötöllei kápolnát, mely egyszerűségében is oly csinos és kedves, hogy mindenkinek tetszését megnyerte. Különösen tetszett a szép, új Mária-szobor, mely oltárkép helyett a templomnak igazi ékessége. Hogy a szentelés emléke minél tovább megmaradjon, Szemere Ödön, jurad. intéző az ünnepély délutánján népünnet rendezett.

— **Érettségi vizsgálatok.** A székesfejérvári főreáliskolában jun. hó 24., 25. és 26-án tartatott meg az érettségi vizsgálat szóbeli része, a főgymnasiumban pedig 27., 28. és 30-án; mindkét intézetben igen figyelemre méltó eredményvel.

A főgymnasiumban a jelentkezett 26 tanuló közül érettnak nyivánított 22, javító vizsgálatra utasított 3 osztályismétlére 1. *Jelesen érettek:* Hess Ágoston, Rehberger Zoltán, Tolnay Károly (növ. pap), Vessélyi Vilmos (növ. pap);

jól érettek: Arany Imre, Kapuy Miksa (növ. pap), Kekk Ernő (növ. pap), Kivirítis József, Lakó János, Márji István, Pásztory József, Szemeszky Vincze, Zaáry Emil, Zavaros Aladár; *érettek:* Majoros Ernő, Miller István, Ney László, Pollák Gusztáv, Stiller Nándor, Udvary Miklós, Varga Zsigmond, Virág Benedek.

A főreáliskolában a jelentkezett 22 tanuló közül érettnak nyivánított 18, két hónapra visszautasított 3. egy évre 1. *Jelesen érettek:* Andor Kornél, Auerbach Sámuel, Fischer Mór, Lakos Sándor, Schönheim Lajos; *jól érettek:* Deutsch Lajos, Farkas Árpád, Hajnal Sándor, Krausz Jenő, Löwinger Dezső, Révész Elemér, Révész Géza; *érettek:* Adler Gyula, Bory Jenő, Debreczeni Gyula, Lakatos Gedeon, Österreicher Lajos és Paulini Béla.

— **Szent Antal kenyere.** Mióta Lovasbényben is fel van állítva a szegények perselye, szépen adakoznak azon üdvös célra, mely a szegényeknek kenyérral való ellátását tűzte ki. Már is többen részesültek heti kenyérségélyben, karácsonykor és husvétkor pedig nagyobb mennyiségű kalács osztatott ki a szegények közt. A szt. Antal napján felnyitott perselyben 150 fr: 81 kr találtatott, mint négy hónapi gyűjtés eredménye.

— **A polgári lövölde** vigalmi bizottsága kiválóan sikerült mulatságot rendezett június hó 29-én szt. Péter és Pál napján a lövölde helyiségében. Ott volt a város közönségének színe-java: a szép mamák aranyos bébikkal egyetemben, meg azok a kisebb-nagyobb örök jókedvű leánykák, a kik nélkül igazi multság el sem képzelhető. Az elmaradhatatlan tombola jegyeket elsősorban a cseppek hordozták a gavallérnak látszó bácsikkal megspékelt asztalok körül, de meglehetősen győnge sikerrel, míg nem azután a valóban számottevő hölgyikék vették át a győnge vállakról azt a nem oda való terhet. Nekik már jobban sikerült. Az ismeretes „szelid nyomás“ alkalmazásával csakhamar tuladtak az összes készleten. Ezalatt az urak ittak, a hölgyek csevegtek, a katonabanda játszott, a nap sütött, a pinczerek pedig izzadtak. Így mult el a délután. Közben a fölfegyverkezett urak a külön e célra berendezett helyiségben magukat védeni nem tudó figurákra lövöldöztek, részben pedig kuglizással szórakoztak, nemesen vetélkedvén a csinos nyeresémi tárgyakért. A két tennis pálya is elég látogatottságnak örvendett, egy játszóközből, mint kibiczekben. Estére kelve azután cigány-muzsika mellett tánczra perdült a fiatalság és járta vigan csillaghalványodásig. A négyeseket átlag 80 pár tánczolta. A jelenvolt hölgyek közül a következők neveit sikerült följegyezni:

Asszonyok: Albrecht Józsefné, Balogh Ferenczné, Balogh Lukácsné, Brandeisz Simonné, Brunner Jánosné, Dieballa Györgyné, Deutsch Lajosné, Ehmann Józsefné, öz. Emmerth Henrikné, Fittler Béláné, Fortvingler Ferenczné, Fricasy Richardné, Forintos Gyuláné, Gazy Béláné, Gánoczy Flórisné, Görgey Vinczéné, Havranek Antalné, Havranek Lajosné, Hettyey Ferenczné, Heckenast Kálmáné, Horváth Jenőné, ifj. Jámor Zsigmondné, Jurasek Jánosné, Keczan Izidorné, Kiss Károlyné, Kenessey Gyuláné, Klökner Józsefné, Kovács Alajosné, Kovács Károlyné, Kobelrausch Lajosné, Kóváry Edéné, Mayerhofer Ferenczné, dr. Mäder Ferenczné, Molnár Elekné, Plossek Ferenczné, Paál Elekné, Quirini Gusztávné, Pisky Lászlóné, Pásztory Sándorné, Prokopius Pálné, Pollacek Józsefné, Pinn Istvánné, dr. Révy Ferenczné, Roskovetz Lajosné, Roszberger Jánosné, Steininger Sándorné, Schvartschnigg Ferenczné, Szlávik Zsigmondné, öz. Tantossy Ferenczné, Tóth Aladárné, Tóth Gézné, öz. Udvary Jánosné, Weisz Lászlóné, Waimár Ferenczné, Weber Károlyné, Wildenauer Jánosné, Winkler Vilmosné, Vöröscsáky Jánosné, Winter Lajosné, Wiener Béláné, stb. — Leányok: Balogh Amália, Birkl Margit, Bergman Irma, Csányi

— **Rablás a szállóhegyen.** Novák Sándorné a néhai székesegyházi karnagy özvegye tegnap délután jelentést tett a rendőrségnél, hogy a Rácshegy 1234. sz. hajlékába, míg ő a szállóhegyen foglalatokodott, két ismeretlen csavargó belépődött s a szekrényeket feltörve onnan egy csomó gyémántos gyűrűt, fülbevalót és egyéb ékszert elvittek. Polczer Péter alkapitány egy biztos és egy rendőr, valamint a hegy-mester kíséretében azonnal a tettesek keresésére indult, kik szemtanuk állítása szerint a bürgöndi országot felé menekültek. Az erős zápor miatt azonban nem juthattak a bürgöndi csárdánál tovább, hol a koresmáros előadta, hogy a keresettek pár órával azelőtt ott jártak. Tehát ha a károsult a jelentést előbb megteszi, ott azon melegében elcsiphezték volna a gazembereket. Haza érve az alkapitány nyomban sürgőnyozott a seregélyesi csendőröknek, mely a nyomozást erőlyesen folytatja.

— **Kiadó ház.** A zöldfa utcában az 5. szám alatti ház augusztus hó 1-ére kiadó. Van négy utcai, egy előszoba, konyha, mellette egy éléskamra, istálló, mosókonyha, s még egy padlózott kamra, pincze és padlás. Szép befűtött udvar. — Tudakozódhatni Szent István-utca 7. szám alatt.

— **A zöldfa-utca 7. szám alatt** három fényesen burorozott, a legkényesebb igényeknek megfelelő szoba kiadó. — Tudakozódhatni Szent István-utca 7. szám alatt.

— **Szines bőrzipókhoz** való lak és krém, melyek a bőrnek eredeti színét visszaadják; — lakk, *kecnyibőr* és *shevurocipőkhoz* való krémekek továbbá *fekete lábhelletkeze*, *bőröndőkhoz* és *lőszerszínokhoz* való bőrkendő, vázilin, bőrapretura és lakkok, melyek a bőrt tisztsá és vízmentessé teszik és a bőrnek pompás fényt adnak, ugyszintén a *Fernolent*féle világhírű *caipőfénymaz*, *nyrregszappan*, *patakenős* állandóan friss minőségben a legolcsóbb árakon kapható: **Langráf Gábor és fia bőr és gépszijraktárában Székesfejérvárott, Jókai-utca 8-ik szám.** — *A legjobb 90 fokos denaturált spiritus* literje 28 krért ugyanitt kapható, nagyobb vételnél megfelelő árengedmény — Naponta postai szétküldés. 217. 6-2.

Nagy benzinrobbanás.

Ma délután öt percczel négy óra előtt a Nádor-utczán az „Elit“-kávéházszal szemben levő *Reinitz* Lipót-féle fűszernagykereskedés pinczejében óriási benzinrobbanás történt, melynek ezideig már egy áldozata van, többben pedig súlyosan megsebesülve fekszenek.

Az említett időben három vásárló volt az üzletben: *Wolff* Béla főreáliskolai tanár, *Geiger* Kálmán szolgabírói irnok és *Lezsetár* Lajos, Kovács Pál fűszerkereskedő mindenek legénye. Miközben a segítők ezeket kiszolgálták, egyszer csak irtózatos robbanás hallatszott A bolt padlózata föl szakadt s a pinczéből föltörő lángok az egész helyiséget elhorították. Az így támadt nyilvánosan *Reinitz* Lipót az üzlet tulajdonosa, két segéd, egy tanoncz, továbbá a bent levő vásárlók a pinczébe zuhantak, honnét csak egy erőfeszítéssel tudták őket kimenteni.

Geigert és *Reinitzt* a szemből levő „Elit“ kávéházba szállították, hol *Geiger* a kapott sérülések következtében félóra múlva kiszorult. *Reinitz*ot kinek arcát a szétrobbant törmelékek iszonyuan összezúzták, a onkívül komoly belső sérüléseket szenvedett, az orvosok bekötözték. *Wolff* Béla szintén súlyosan megsebesülve laká-

sára vándorogt, a boltiszolgát pedig hazaszállították, hol most élet-halál közt lebeg.

Az égő üzletből fölsapokdó lángok az emeleti lakás két alsó utcai ablakát meggyújtották s a tűz a szobába hatolt. Csakhamar a tető is lángokban állott. A hőség oly nagy volt, hogy nem lehetett az égő házat megközelíteni. Az utca tele volt a robbanás erejétől szétdobott kirakat táblák s az utcafalra üvegcserépeivel.

Az egész bolt óriási lángtenger volt. Recseggve hullott le a tűzben összezsugorodott, izzó vasredőny s a körülálló közt borzalmas hírek keringtek, hogy többen a személyzetből ott pusztultak. Szerencsére ez nem bizonyult valónak, mert a nagy-számú alkalmazottak nagyobb baj nélkül megmenekültek. Csúpnán *Krausz* Jenő könyvvezető és *Wagner* Kornél szenvedett könyvebb sérülést.

Főhíborodást keltett a tűzoltóság menthetetlen késedelmeskedése. Teljes husz percczel a robbanás megtörténte után jelent meg az első tűzoltó kocsii melyet lassacsánkán több is követet. Később odaért a *Felmayer-gyári*, majd a vasuti tűzoltóság és együttes erővel igyekeztek a tűz tova terjedését meggátolni. Legnagyobb volt a veszedelem az épület hátulsó udvar felé első részében, hol rengeteg áru van főlhalmozva. A belső raktárban levő készletet megmenteni nem lehetett, az ost is ég és reggelig nem is lesz teljesen eloltható. Szerencsére sikerült a mosókonyhában levő mintegy 50 kilónyi benzint, mielőtt a tűz odáig terjedt volna, kimenteni. Ha ezt a tűz eléri, kiszámíthatatlan katasztrófa következett volna be.

Ugy beszélék hogy a robbanás előtt egyik segéd egy inassal járt a pinczébe s az ott levő benzint és más robbanó anyag az ezek valamelyikénél levő cigarettától, vagy gyertyától gyuladt meg. Az okot különben a vizsgálat fogja kideríteni.

Midőn e sorokat írjuk, az égés még egyre tart, a nádor utca tele néppel, az első áldozatot pedig viszik a kórházba, hol mint halljuk még ma felboncolják.

Tanitók figyelmebe.

A következő levelet kaptuk.

A f. hó 27-én tartott megyei kath. tanitók ülésén egyik kartárs indítványozta, hogy több vármegye példájára vármegyénk törvényhatósága is hozna szabályrendeletet az iskolai rend védelme tárgyában. — En felszólaltam nyomban, hogy az indítványozó elkésett, mert az óhajtott szabályrendelet már megvan. — Szomoruan tapasztaltam, hogy itt — ugy szólvá — senki sem tudott erről, noha csakis minket érdekel. Ebből is látszik, hogy a községek elöljáróságai mily közönyösek még mindig az iskolai ügy iránt, mert — tisztelet a kivételnek — még érdemesnek sem tartották ezt a tanítóval közölni, hanem iktatás után egyszerűen ad acta tették.

A mi községünkben ezen szabályrendelet f. évi ápril 19-iki képv. testületi ülésen bemutatott, s ez után másnap már másolatban mindhárom tanitók a község elöljáróságától megkaptuk. — Ez eljárás, ez a rend. Mert hát kit érdekel a szabályrendelet, ha azt nem közlik a tanítókkal? — A mező-öröknek csak nem kell?

Pázmádon, 1899. június 28-án.

Szíves üdvözlettel
Balogh Sándor.

A szóbanforgó szabályrendeletet mely Fejérmegye törvényhatósági bizottságának a

mult évi október 3-án tartott rendes közgyűlésében elfogadtatták s a m. kir. belügyminiszter által f. évi márczius havában 14817/V. c. alatt jóváhagyott, a tanitók tájékoztatása végett itt adjuk:

Shabályrendelet

az iskolai rend védelme tárgyában.

1. §.

A mennyiben súlyosabb beszámítás alá eső bűncselekmény nem forog fenn, kihágást követ el és 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. A ki valamely nyilvános iskola tanhelyiségében a tanítás ideje alatt engedelem nélkül be megy és a tanítást az által, hogy onnét az illető tanár, tanító vagy helyettesének felhívására azonnal nem távozik, vagy szándékosan bármely más módon megzavarja;

2. A ki az iskola bármely helyiségében a tanulók előtt erkölctelen vagy oly kifejezést használ, illetve oly magaviseletet tanúsít mely a tanári vagy tanítói tekintélyt sérti vagy kisebbíti.

2. §.

Kihágást követ el és 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a szülő, gyám vagy a tanulóra felügyeletet gyakorló más személy, a ki a tanulóra vonatkozó jogos tanítói intézkedést tudva meghíustani igyekszik, vagy a tanítványt az ily intézkedés iránti engedetlenségére rá bírja.

3. §.

A pénzbüntetési a községi iskola alapja javára fordítandó és behajthatatlanság esetén az 1879. XL. t.-cz. 22. 29. és 30. §-a szerint elzárásra változtatandó át.

4. §.

A jelen szabályrendeletbe ütköző kihágások elbírálására illetékes hatóság első fokban a járási főszolgabíró, másodfokban az alispán, harmadfokban a belügyminiszter.

SZERKESZTŐI ÜZENetek.

Mir-Miz. A szívünk gyökeréig megvalánék hatva, mikor elolvastuk: „Meghalt”, „Halál”, „Erzsi dalok-ből” cíművel ellátott zongényét s a helyzet színvonására süllyedve rebegtük: meghalt, sőt halva született, ha él hát halál még az Erzsi dalokra is.

Aragyanin Rezső. Mondja csak őszintén, nem érzett lelki furdalást, mikor beküldte izzadságának gyümölcsét, azt a szerencsétlen kis verset? Azt írja a többek közt:

— „Olyan régen láttam,

Mért már nem jön hozzám?”

Az ég szerelmére mit vétettünk önnek mi önt soha nem is láttuk, „miért már hát jött” éppen mi-hozzánk?

Naiv kis lány. Igaza van. Abból, hogy valaki állandóan borzas, azonkívül csokorra kötött babos nyakkendőt visel, még nem lehet egész bizonyossággal azt következtetni, hogy költő vagy művész az illető. Az ilyen tünetek legtöbb esetben azonban az említett foglalkozások iránt való beteges hajlamra vallanak.

Kóhn Mór. Nagyon lekötelezne bennünket ha a leveleiben előforduló örült japáni szavakat gondosabban kiírná. Azt sem szeretjük, hogy annyira elpróziainodk. Vegye fel a lantot és ne hallgasson irigyekre, kik elég merészek kétségbe vonni az ön költői tehetségét.

Leander A Balaton eredetét a monda — többi között — így beszéli el: Hajdan óriások laktak a vidéken s a távolról koporsóknak látszó hegyek az óriások sírjai. Az utolsó óriásnak, kit Balatonnak hívtak, volt egy bikája, mely beleakadt lábbaival a mocsárba. Midőn az óriás kiakarta rántani bikájának lábát, az üregből egyszerre vízár tudul ki s lesodorta magát az óriást is, a ki máig a tó fenekén fekszik s olykor még megrázza magát, mintha kiakarna szabadulni. Ilyen kor háborog a Balaton teljes szélsőséiben is.

Berger S. Az az uriember, a ki azt állította, hogy önben költői tehetség van, vagy paralizis progresszivában szenved, vagy pedig gonyolódott önnel. Ha az első föltevésünk nem áll, akkor bátran provokálthatja az illetőt.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. május 1-től október 1-ig.

Budapest	Székesfejervár	N.-Kanisza
indul	érkezik	indul
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este	6.32 este
Gyors v. 8.00 este	9.17 este	9.22 este
Szem. v. 9.25 este	11.33 este	11.43 este

1.40 d. u.
11.57 d. e.
8.05 este
8.40 este*)
12.07 éjjel
3.52 éjjel

*) Csak június 1-től közl. Boglárig.

N.-Kanisza	Székesfejervár	Budapest
indul	érkezik	érkezik
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.
Szem. v. (**)	7.05 reg.	8.58 reg.
Szem. v. 9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.
Szem. v. 2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este
Gyors v. 5.03 este	7.48 este	7.58 este

6.32 reg.
9.53 reg.
8.33 este
9.20 este

**) Június 1-től Boglártól közlekedik, homnan indul reggel 5 óra 5 perccor.

KÁVÉ

Fiuméből.

közvetlen a tengeri hajóról szétküldve

1 zsák 4 kgr. Rio kávé jó ízű	4.60
1 zsák 4 kgr. Portoriko kávé nagyszemű	5.60
1 zsák 4 kgr. Kuba kávé nagyszemű	5.76
1 zsák 4 kgr. Portoriko gyöngykávé	6.12
1 zsák 4 kgr. kék Jáva gyöngykávé	6.80

elvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül.

Árjegyzéket és látkepes levelezőlapot kívánatra ingyen küld.

FRATELLI DEISINGER,

FIUME, szabad kikötő 55.

A magyarországi kávék becásárlási forrása.

195. 16-9

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Lábbal tiporva

lesznek a padló fénymázak, miért is tartósságot igényelnek. A ki néhány krajczár megtakarítása végett csekélyebb értékű gyártmányokat szerez be, az

pénzét az ablakon szórja ki.

Nálam csakis az általánosan jónak elismert **padlófénymázak** kaphatók:

Schramm Kristof lakk- és kence- + + + +
+ + + + gyáraiból

ALAPITTATOTT 1857. ÉVBEN.

Győr, Bécs, Simmering, Maja mellett Offenbach

Schramm Kristof-féle kezesség mellett tiszta borostyánlakkból készült **padlófénymázai** tartósság, fényük és keménységük tekintetében valamennyi versenyyártmányt felülmúlnak. A sok értéknélküli utánzások miatt kérem arra ügyelni, hogy minden dobozon **Schramm Kristof** neve látható legyen.

Továbbá: **mosható zománc-festékek** elegáns színárnyalatban mindennemű házi szerek, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosó-szekrények, ajtók, ablakok, valamint falak bezománcozására konyhákban és fürdőszobákban. — **Copal butorlakk, Copallakk** belső használatra **Damarlakk, Börlakk, Száritó-firnisz, Politurlakk, Vaslakk és Brunolin**, mely utóbbi homályos butorokhoz használatik, ugyisintén a többi lakkfélék valamennyi iparágak számára.

Különlegesség: kocsigyárosok és kocsifényezők részére **Kutschentlakk, Präparationslakk, Gestelllakk, Schleif és Lazurlakk** eredeti 1 kgrammos dobozokban.

Kapható: **Ifj. Tógl Gyula,**

fűszer és festék kereskedésében Székesfejervár.

213. 10-5

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HIRDETÉSEK

felvétetnek kiadóhivatalunkban jutányos árért

Mint ahogy üzletünk berendezését **augusztus hó elsejével** átalakítjuk, hogy árraktárunkat kisebbsítsük, az összes raktáron levő árukat **gyári áron alul** bocsátjuk eladás alá, hogy az őszi idényre teljesen friss árukészlettel állhassunk t. vevőink rendelkezésére.

Rendkívüli olcsó árak

francia delaine remek mintázatban mtr á 38-45 kr.	mosó cretonok . . . . . mtr á	14 kr.
dupla széles ruha kelme, tiszta gyapju " 28 kr.	jó mosó francia levantin . mtr á 20-22-25 kr.	
120 ctm. széles angol kelme . . . . . " 85-95 kr.	áttört batiszt . . . . . mtr á	14 kr.
120 ctm. széles camgarn kelme . . . . . " 65-75 kr.	francia ajour batiszt . . . mtr á	35 kr.
140 ctm. széles fantasie kelmék . . . . . " 88-1.05 kr.	vászon zefir női ruhákra leg-alkalmasabb . . . . . mtr á	22 kr.

!! SENSÁTIOS OLCÓSÁG !!

Valódi chinai pongis ezelőtt 1 frt 40 kr., most 65-75 kr.

Ugy szövetekben, mint selymekben egyes különleges ruhák fél áron! — Saisonról visszamaradt confectió darabok minden áron! — Selyem, ruhakelme és mosó maradékok potom olcsó áron!

Főnti árak csapán **július hó 31-ig** maradván érvényben, saját érdekében kérjük a m. t. hölgyközönséget, hogy bevásárlásait mielőbb és minél nagyobb mennyiségben eszközölni kegyeskedjék, mert hasonló kedvező alkalom olcsó bevásárlásra ritkán kínálkozik.

Kitűnő tisztelettel

219. 5-5

SCHUBERT ES SCHLESINGER

Homlokzat-festék-gyár
KRONSTEINER KÁROLY
Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
KITÜNTETVE ARANYÉRMÉKKEL.

Első cs. és kir. öszirák-magyar kizárólag szab.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-, bányá- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.

E homlokzat-festékek, melyek mészen felbódhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilónként 16 krtól felfelé szállítatnak és ami a festék szűrőtisztségét illeti, azonos az olajfestékekkel. 172. 15-15

Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetk.

A MAGYAR KIRÁLYI

Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gözcseplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound“ locomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozógépeit, gőzkukoriczamorzsolóit, Stibor-féle körfürészeit „Millenium“ kaszaló- és aratógépeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgépeit, boronait és egyéb gazdasági gépeit.

166. 10-9

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Helyi képviselő: Ifj. Löwinger Mór Székesfejérvár.

Arlejtési hirdetmény.

A „székesfehérvári önk. tűzoltó-egylet“ választmánya az alább felsorolt egyenruházati és felszerelési cikkek elkészítésére, illetve szállítására pályázatot hirdet és pedig:

I.

120 drb nyári és 70 drb téli subbony-nak átalakítására;

60 drb új téli kabátnak, (rövid) barna steier lödenből;

20 drb új téli nadrágnak (szürkés kék);

60 drb mentő karkötőnek elkészítésére.

As összes minták a laktanyán megtekinthetők.

II.

3 drb tiszti sisak;

5 drb őrparancsnoki sisak;

18 drb legénységi sisak;

2 drb kétlangu sít, asinorral;

10 drb szivacstartó bőrtáskával;

1 drb riadó kürt;

12 drb mentő jelvény szállítására.

III.

24 drb mentő köté, zárkapocscsal;

6 drb csőfelhúzó-kötél, zárkapocscsal és orsóval, készítésére.

Fel szólítatnak az érdekelt helybeli iparosok, illetve kereskedők, hogy éart ajánlataikat f. évi július hó 4-én déli 12 óráig as egylet parancsnokságánál, esetleges mintákkal felszerelten, annyival is inkább adják be, mivel később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Székesfehérvár, 1899. június hó 26-án.

Schlammadinger Alajos,
alelnök.

225. 2-2.

Vergler Tamás,
titkár.

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem, sem izzadós láb, nincs többé bőrkeményedés, sem lábdaganat, nincs többé fagyos láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak ki cipőit Dr. Hőgyes-féle az egész világon szabadalmazott asbest-talpbetéttel látja el.

Számítalan köszönő levelek közül csak kettőt említünk. KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Ő cs. és kir. Fensége Lipót Salvator Főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestár-Gyár.

Budapest.

Cs. és kir. Fensége Lipót Salvator főherceg az asbesttel bélelt cipővel nagyon megvan elégedve. Hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem ugy fáradtak ki, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat aspestalpbéttel, ugyanannál a cipésznél a aztán küldje ide.

Hisszük, hogy e vadászcipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az sbest betéttű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, ugy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel. Szíves tanácsát köszöni

Dánáson, 1897. évi szeptember 17-én

tisztelő hive Vekerle Sándor.

Az aspestalpbetétek kitűnőségét legjobban bizonyítja az is, hogy a cs. kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek már eddig is

22500 pár szállítattott.

Nagybani elárúsítás: az Országos Központi főraktárban. Általános Asbestár-Gyár betéti társaság. Budapest VI. Sziv utca 18.

Páronként való elárúsítás Székesfejérvár és Fejérmegye részére.

Langraf Gábor és Fla bőr- és cipész kellekek áruházában
Székesfejérvárott, belváros Jókai-utca 8.

Férfiak és nők részére

Á r a k:

Leányok és fiúk részére

kettős vastagságú, párja 120
egyszerű vastagságú, párja 60
Asbest homok talp, párja 40

kettős vastagságú, párja . . . . . 60 kr.
egyszerű vastagságú, párja . . . . . 30 kr.
Asbest homok talp, párja . . . . . 20 kr.

Hintő por csomag 30 kr.

Visszontelárusítóknak megfelelő engedmény.

Haponta postal szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. — Csomagolás ingyen.